

Cien. Lasītāj!

Šajā numurā:

Šajās zvērinātu advokātu biroja RAIDLA LEJIŅŠ & NORCOUS sagatavotajās nodokļu ekspresziņās ir apkopota informācija par aktuālākajiem tiesu prakses jaunumiem nodokļu jomā.

Labprāt atbildēsim uz Jūsu jautājumiem vai palīdzēsim atrisināt konkrētu problēmu.

Ar cieņu -

Sandija Novicka,
Zvērināta advokāte

Elīna Bedānova
Zvērināta advokāte

Nozares jaunumi

- [Satversmes tiesa lems, vai ir pieļaujama konfiskācijas piemērošana un sodīšana administratīvā pārkāpuma lietā un nodokļu soda naudas noteikšana par vienu un to pašu pārkāpumu](#)
- [Senāts lemj par PVN pārmaksas atmaksu saistībā ar tirdzniecības centra pievedceļa \(ielas\) izbūvi uz pašvaldībai piederošas zemes](#)
- [Senāts lemj par PVN pārmaksas atmaksu saistībā ar suvenīru un reklāmas materiālu iegādi](#)
- [Senāts lemj par PVN atskaitīšanas tiesībām attiecībā par būvdarbiem, kas veikti pēc būvatļaujas darbības apturēšanas](#)

Nozares jaunumi

Satversmes tiesa lems, vai ir pieļaujama konfiskācijas piemērošana un sodīšana administratīvā pārkāpuma lietā un nodokļu soda naudas noteikšana par vienu un to pašu pārkāpumu

satv.tiesas.gov.lv

Pamatojoties uz Administratīvās rajona tiesas pieteikumu, Satversmes tiesa ir ierosinājusi lietu „Par likuma „Par akcīzes nodokli” 33. panta piektās un septītās daļas vārdu „un soda naudu saskaņā ar likumu „Par nodokļiem un nodevām” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta otrajam teikumam un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas Septītā protokola 4. pantam”.

Administratīvās rajona tiesas tiesvedībā atrodas lieta, kuras ietvaros persona ir apstrīdējusi Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora lēmumu, ar kuru personai uzrēķināts akcīzes nodoklis tabakas izstrādājumiem, soda nauda un nokavējuma nauda. Pirms tam persona par šo pašu pārkāpumu saukta pie administratīvās atbildības par tabakas izstrādājumu kontrabandu, par ko viņai tika noteikts naudas sods Ls 70 apmērā un konfiscēti tabakas izstrādājumi. Persona vērsusies Administratīvajā rajona tiesā, jo uzskata, ka par vienu un to pašu pārkāpumu ir sodīta divreiz.

Jānorāda, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesa 2009. gada 16. jūnija sprieduma lietā *Ruotsalainen pret Somiju* un 2009. gada 10. februāra spriedumā lietā *Sergey Zolotukhin pret Krieviju* ir skaidrojusi, ka Septītā protokola 4. pants ir jāsaprot tādējādi, ka aizliedz apsūdzēt vai tiesāt par otru „nodarījumu” tiktāl, ciktāl tas izceļas no identiskiem faktiem vai faktiem, kas būtībā ir tie paši. Izejas punkts jautājumā, vai fakti ir tie paši vai būtībā tie paši, ir pirmā procesa noslēguma lēmumā ietvertais faktu konstatējums. Tiesas izmeklēšanai tādējādi jābūt vērstai uz tiem faktiem, kas veido konkrēto faktisko apstākļu kopumu, kuros iesaistīta apsūdzētā persona un kuri ir nedalāmi saistīti laikā un telpā. Aizsargājamās tiesiskās intereses sakrītībai vai atšķirībai abās lietās nav nozīmes.

Pamatojoties uz šiem Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumiem, Latvijas administratīvās tiesas jau iepriekš ir lēmušas par to, ka personu nevar par vienu un to pašu pārkāpumu sodīt pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa un likuma „Par nodokļiem un nodevām” (skat., piem., Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2010. gada 22. novembra spriedumu lietā Nr. A42504307).

Līdz ar to visticamāk arī Satversmes tiesa lems par to, ka līdzšinējā sodu noteikšanas prakse akcīzes preču aprites jomā ir pretēja dubultās sodīšanas nepieļaujamības principam.

[Atpakaļ uz sākumu](#)

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments lemj par PVN pārmaksas atmaksu saistībā ar tirdzniecības centra pievedceļa (ielas) izbūvi uz pašvaldībai piederošas zemes

tiesas.gov.lv

2012. gada 6. februārī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments lietā SKA-40/2012 izskatīja Valsts ieņēmumu dienesta (VID) kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas spriedumu, ar kuru Administratīvā apgabaltiesa bija apmierinājusi SIA „OK Īpašumi” prasību par PVN pārmaksas atmaksu.

SIA „OK Īpašumi” uz tai piederoša zemes gabala Ogrē bija izbūvējusi tirdzniecības centru autoceļa A6 tuvumā. Tāpat SIA „OK Īpašumi” izbūvēja arī piebraucamo ceļu, kas savieno autoceļu A6 ar tirdzniecības centru. Izbūvētais piebraucamais ceļš atrodas uz pašvaldībai piederošas zemes un saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir uzskatāms par pilsētas ielu. Pie tam izbūvētais pievedceļš nav vienīgā piebrauktuve tirdzniecības centram un tas tiek izmantots arī tuvējās degvielas uzpildes stacijas saimnieciskajā darbībā.

Ņemot vērā augstāk minēto, VID uzskatīja, ka SIA „OK Īpašumi” veiktie priekšnodokļa atskaitījumi ir saistīti ar pašvaldībai piederoša koplietošanas objekta (publiska ceļa posma) izbūvi un tiem nav saistības ar SIA „OK Īpašumi” saimniecisko darbību. Minēto iemeslu dēļ VID atteica SIA „OK Īpašumi” PVN pārmaksas atmaksu.

Senāts pretēji VID uzskatīja, ka Administratīvajai apgabaltiesai nebija jāņem vērā apstākļi, ka izbūvētais piebraucamais ceļš nav vienīgā piebrauktuve tirdzniecības centram un ka piebraucamais ceļš tiek izmantots arī tuvējās degvielas uzpildes stacijas saimnieciskajā darbībā. Par nebūtisku Senāts uzskatīja arī to, ka piebraucamais ceļš izbūvēts uz pašvaldībai piederošas zemes un ka tas ir pilsētas iela, kuras uzturēšana ir pašvaldības funkcija.

Senāts uzskatīja, ka izbūvētais ceļš ir tieši saistīts ar SIA „OK Īpašumi” uzbūvēto tirdzniecības centru un nodrošina tā ikdienas darbību. Senāts arī norādīja, ka no lietas materiāliem neizriet, ka izbūvētais piebraucamais ceļš būtu nesaimnieciska darbība, kas veikta, lai slēptu kādus citus darījumus vai fiktīvs mehānisms, kam nav nekādas saistības ar saimniecisko realitāti un kas izmantots tikai tāpēc, lai saņemtu nodokļu priekšrocības.

[Atpakaļ uz sākumu](#)

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments lemj par PVN pārmaksas atmaksu saistībā ar suvenīru un reklāmas materiālu iegādi

tiesas.gov.lv

2012. gada 27. janvārī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments lietā SKA-203/2012 izskatīja SIA „Merks” kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas spriedumu daļā, ar kuru Administratīvā apgabaltiesa bija atstājusi spēkā VID lēmumu par nepamatoti atskaitītu PVN un papildus aprēķināto UIN. Ar šo spriedumu Senāts būtiski paplašina to, kas var tikt uzskatīts par izdevumiem reklāmas priekšmetu iegādei UIN vajadzībām.

SIA „Merks” iegādājās suvenīrus no SIA „St.Brothers Brand Agency” „Arēnas Rīga” reklamēšanai, kas sākotnēji tika plānota 2006. gada Pasaules ledus hokeja čempionāta laikā, kurš norisinājās SIA „Merks” piederošajā „Arēnā Rīga”. VID uzskatīja, ka nav pierādīta ieņēmumu gūšana no suvenīru realizācijas, kā arī to izmantošana SIA „Merks”

reklāmai. Tā rezultātā VID uzskatīja, ka nepamatoti ir samazināta ar UIN apliekamā ienākumu bāze. Administratīvās apgabaltiesas pievienojās VID viedoklim, atsaucoties uz Ministru kabineta noteikumu Nr.556 54.punktu un secinot, ka SIA „Merks” iegādāto suvenīru kā reklāmas priekšmetu izmantošana nav tāda veida, kas ļautu tos attiecināt uz SIA „Merks” saimniecisko darbību.

Vērtējot izdevumu par reklāmas priekšmetiem attiecināšanu uz saimniecisko darbību, Senāta ieskatā likums ir piemērojams, ņemot vērā realitāti tirgū, un nav pamata aprobežoties ar Ministru kabineta precīzi definētiem iespējamās (un tālād pieļaujamās) reklāmas veidiem, ja tirgus realitāte uzrāda citus reklāmas veidus (tostarp jaunus un tirgū nebijušus) un tie pēc savas būtības var būt lietderīgi preču un pakalpojumu pieprasījuma veicināšanai. Senāts uzsvēra, ka tirgus nav konstants un ekonomikas likumsakarības ir tādas, ka gan precēm un pakalpojumiem, gan to pieprasījuma veicināšanai tiek meklēti jauni veidi, tāpēc Ministru kabineta noteikumi var būt kritiski vērtējami, ja tie pēc būtības ierobežo no likuma izrietošās uzņēmuma iespējas iekļaut saimnieciskās darbības izdevumos tādas reklāmas izdevumus, kuri pēc savas būtības ir saistīti ar uzņēmuma saimniecisko darbību.

[Atpakaļ uz sākumu](#)

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments lemj par PVN atskaitīšanas tiesībām attiecībā par būvdarbiem, kas veikti pēc būvatļaujas darbības apturēšanas

tiesas.gov.lv

2012. gada 17. aprīlī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments lietā SKA-162/2012 izskatīja SIA „Juglas skati” pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu sakarā ar VID kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2011. gada 6. oktobra spriedumu.

Minētajā lietā SIA „Juglas skati” pasūtīja sev piederošu dzīvojamo māju būvdarbus trešajām personām un par veiktajiem būvdarbiem atskaitīja priekšnodokli. Apkārtējo māju iedzīvotāji iesniedza pieteikumu par būvatļaujas atcelšanu, un būvatļaujas darbība tika apturēta. SIA „Juglas skati” veica būvju konservācijas darbus un par tiem atskaitīja priekšnodokli. VID nolēma atmaksāt tikai daļu no priekšnodokļa, norādot, ka pārējie darbi, par kuriem priekšnodoklis tika atskaitīts, tika izpildīti pēc būvatļaujas darbības apturēšanas. VID uzsvēra, ka nodokļu maksātājam nav tiesību izmantot priekšnodokļa atskaitīšanas priekšrocības par tādiem saimnieciskiem darījumiem, kas veikti sabiedrības nelikumīgas saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

Senāts savā spriedumā norādīja, ka likums nešķiro, vai darījums ir tiesisks un spēkā esošs. Svarīgi ir tas, vai darījums ir veikts saimnieciskās darbības ietvaros. Savukārt, saimnieciskā darbība ir jebkura sistemātiska darbība par atlīdzību. Senāts skaidroja, ka nodokļa priekšrocības izmantošanai ir būtiski, vai noteikta veida darbība vispār ir saimnieciska darbība un vai tā ir vērsta uz savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanu. Tāpat svarīgi, lai darbība nebūtu vispār izņemta no civiltiesiskās apgrozības. Tas, ka sabiedrība ir veikusi būvdarbus pēc būvatļaujas apturēšanas, ir nelikumīgi un šādu darbību rezultātā var nākties vēlāk uzbūvēto nojaukt. Tomēr likums neparedz šādā gadījumā nodokļa maksātāja pienākumu veikt nodokļa korekcijas. Senāts uzsvēra, ka lietā nav nepieciešams nošķirt būvdarbus no būves konservācijas darbiem, jo nav strīda par to, ka visi veiktie darbi ir izpildīti sabiedrības saimnieciskās darbības ietvaros.

[Atpakaļ uz sākumu](#)

- Ja Jums ir kolēģi, kuri arī vēlas saņemt mūsu ziņu jaunumus, atbildiet uz šo e-pastu, priekšmeta ailē pēc nosaukuma „Nodokļu ziņas” ierakstot vārdu „**KOLEGIS**”, kā arī norādot viņa/viņas kontaktinformāciju (vārdu un e-pasta adresi).
- Ja turpmāk nevēlaties saņemt mūsu ziņu jaunumus, atbildiet uz šo e-pastu, priekšmeta ailē pēc nosaukuma „Nodokļu ziņas” ierakstot „**ATTEIKTIES**”.

ZAB RAIDLA LEJIŅŠ & NORCOUS

Kr. Valdemāra iela 20, Rīga, LV 1010

Tel: +371 67240 689